

Projecte Joguina Segura

JOGUINA SEGURA I CONSUMIDOR RESPONSABLE

Abacus
cooperativa

Confederación Española
de Cooperativas
de Consumidores
y Usuarios

**HISPA
COOP**

FENACOOP

JOGUINES PER JUGAR

presentació

Jugar és una de les activitats més significatives de la infància. A partir del joc el nen pren consciència d'ell mateix i del món.

Els jocs i les joguines tenen un paper important en el desenvolupament de la personalitat dels nens i les nenes, faciliten el procés de socialització i afavoreixen el desenvolupament afectiu, motor i intel·lectual, i la integració social.

Pares, mares i educadors som responsables de proporcionar als nostres nens i nenes les joguines que necessiten i assegurar-nos que són idònies i segures.

EL PROJECTE JOGUINA SEGURA

Aquesta guia ha estat elaborada en el marc del projecte europeu Joguina Segura, cofinançat per la Comissió Europea, que té com a objectiu informar i formar pares, educadors i nens sobre la seguretat de les joguines, l'ús segur i el

consum responsable, com també facilitar eines de defensa dels drets del consumidor.

Podeu trobar tota la informació ampliada a la pàgina web:

www.joguinasegura.coop

QUÈ ÉS UNA JOGUINA SEGURA?

Una joguina ha d'observar tres condicions:

- ▶ **NORMATIVA.** Complir la normativa legal vigent a Espanya i informar eficaçment del funcionament de la joguina, de les situacions de risc per ús inadequat i de les precaucions que s'han de prendre.
- ▶ **CONSUM.** A l'hora de comprar-la, l'hem de seleccionar atenent el seu valor lúdic i educatiu.
- ▶ **ÚS.** Tenint en compte el comportament habitual de nens i nenes, no s'ha de posar en perill la seguretat i la salut dels usuaris, ni de terceres persones, quan se'n fa un ús adequat.

NORMATIVA SOBRE JOGUINES

normativa

Els requisits mínims que han de complir les joguines per tal de ser segures i que es puguin comercialitzar sense riscos estan establerts per una normativa específica que és aplicable a tots els països de la Unió Europea.

Els fabricants o bé els seus representants, distribuïdors i comerciants estan obligats a complir-la a fi de proporcionar als consumidors únicament joguines segures.

D'acord amb aquesta normativa, s'han de tenir en compte tres aspectes clau en la seva fabricació i components:

1. Les propietats mecàniques i físiques
Exemple: una joguina de fusta no pot tenir estelles.
2. Els materials no es poden inflamar
Exemple: no s'ha de fer servir en cap cas el cel·luloide.
3. La composició química
Exemple: un nino no pot tenir substàncies tòxiques que puguin posar en risc la salut.

EL MARCATGE

Per poder comercialitzar joguines legalment a la Unió Europea, els fabricants, i si escau els distribuïdors, han de comprovar el compliment de la normativa per a cada joguina i col·locar el marcatge com a garantia de seguretat. Per tant, no hauríem de comprar cap joguina que no porti el marcatge a l'envàs o a la joguina de manera indeleble, ben visible i llegible.

LA SEGURETAT DELS MÉS PETITS

Les joguines que puguin resultar perilloses per a nens menors de tres anys han de portar un advertiment, com ara la inscripció *No és convenient per a nens menors de trenta-sis mesos (o 3 anys)* o el símbol de limitació 0-3. Es completarà amb una indicació concisa, que també pot figurar a les intruccions d'ús, on s'expliqui el risc específic que motiva l'exclusió.

La normativa de seguretat no permet, per a aquestes edats, joguines amb peces petites o separables.

Exemple: fitxes de jocs de taula, boles o piles de botó; joguines amb parts que es puguin trencar, extreure o desenganxar, com ara cotxes amb rodes petites que es puguin treure.

NORMATIVA SOBRE JOGUINES

INFORMACIONS OBLIGATÒRIES

La joguina ha d'anar acompanyada de les informacions següents de manera indeleble, llegible i visible:

- ▶ El marcatge CE.
- ▶ Nom del fabricant o del seu representant a la Unió Europea. Domicili o raó social.
- ▶ Informació d'ús i muntatge en castellà o en un altre idioma oficial del lloc on es compri la joguina.
- ▶ En joguines perilloses han d'aparèixer els advertiments corresponents sobre la prevenció de riscos.
- ▶ Quan calgui, l'advertiment: *No és convenient per a nens menors de 3 anys (o 36 mesos)* o el símbol 0-3, acompanyat del risc específic que motiva l'exclusió.

L'edat a la qual va dirigida la joguina, així com les recomanacions educatives, són informacions optatives que el fabricant no està obligat a facilitar, però que s'utilitzen habitualment per orientar el consumidor. En alguns casos, però, és necessari especificar l'edat mínima de l'usuari per evitar determinats riscos.

ALTRES JOGUINES QUE NO SÓN JOGUINES

La normativa defineix que són joguines els productes concebuts i destinats al joc per nens i nenes de 0 a 14 anys.

Tot i així, exclou productes com ara puzzles de més de 500 peces, joies de fantasia, jocs de vídeo connectats a un monitor de més de 24 volts, etc., com també els jocs destinats explícitament als adults.

QUAN HI HA PROBLEMES

Pot ser que la joguina que hem comprat sigui defectuosa o insegura o que incompleixi les nostres expectatives a causa d'una publicitat, informació o etiquetatge del producte incorrectes.

Davant de qualsevol problema, el millor és que mirem de resoldre'l prèviament al punt de venda. El tiquet de compra, la joguina i el seu envàs són imprescindibles per fer qualsevol mena de reclamació, així com qualsevol altra documentació que pugui fonamentar les nostres queixes: publicitat, fullets, instruccions, etc.

Si la solució al punt de venda és impossible, podem anar a les OMIC (oficines municipals d'informació al consumidor), als organismes autonòmics de consum i a les associacions de consumidors per tal que ens orientin escaientment sobre els nostres drets.

Un procediment àgil i accessible, sense gairebé formalitats, és l'arbitratge de consum. Quan l'assumpte ho requereixi, podem plantejar el nostre problema als tribunals de justícia.

ESCOLLIR UNA JOGUINA

consum

El fet de triar una joguina adequada per a cada nen o nena no sempre és una tasca fàcil. En els primers anys de l'infant, som els pares i adults propers els qui escollim la joguina, i fins i tot quan els nens i nenes són més grans, els adults acabem decidint què comprem.

Tot sovint estem desorientats sobre quina és la joguina més adequada, quina li agradarà més, etc. En tot cas, és bo fer-se tres preguntes abans de la compra:

què té?, què vol? i què necessita?

UN ASSUMPTE MOLT PERSONAL

És important que les joguines siguin escollides amb deteniment, pensant en el nen o la nena en concret, tenint en compte la seva edat, gustos i interessos, les seves necessitats i capacitats.

Cada cop són més els fabricants que indiquen l'edat a l'embalatge i donen orientacions pedagògiques sobre la joguina. Aquestes dades són útils per orientar-nos.

En cas que el nen o nena tingui alguna discapacitat, a més de pensar en els seus interessos i capacitats, cal avaluar les possibilitats d'adaptació de la joguina.

EDUCAR EN VALORS

Més enllà dels aspectes normatius, els adults hem d'escollir les joguines tenint en compte que, per mitjà del joc que proposen, s'ha d'estimular el creixement de l'infant.

Han de transmetre valors positius com ara la cooperació, el respecte als altres i al medi ambient, i evitar joguines que transmetin valors sexistes o que incitin a la violència.

PUBLICITAT

La publicitat fa servir recursos que solen ser motivadors i interessants per als nens; tot i així, en determinats missatges publicitaris es confon la felicitat, la diversió o l'estatus amb el fet de tenir moltes joguines, i de vegades donen una imatge enganyosa del que mostren.

És convenient que comentem els anuncis amb els nostres fills i filles per educar-los com a consumidors crítics i reflexius.

Per altra banda, s'ha de tenir clar que la publicitat ens informa, però és molt aconsellable anar a les botigues abans de decidir, per poder comparar la informació que tenim amb el que és realment la joguina.

A JUGAR

ÚS

Hem de tenir en compte que, encara que els jocs i les joguines que posem a disposició dels nens responguin al concepte de joguina segura, a les seves mans aquests poden tenir un ús imprevisible, perquè jugar és experimentar i explorar.

És important triar bé, amb sentit comú, i transmetre als nostres fills hàbits d'ús i cura de les joguines.

MILLOR NET I ENDREÇAT

Per regla general, l'espai de joc a la casa es concentra a l'habitació dels nens.

Perquè aquest espai sigui realment segur i estimuli el joc, s'han de tenir en compte les necessitats específiques tant per jugar amb cadascuna de les joguines, com per desar-les correctament.

Exemple: si una joguina no es desa i es queda a terra, el mateix nen o els germans més petits poden trepitjar-la, trencar-la i fins i tot fer-s'hi mal.

COMPARTIR EL JOC AMB ELS NOSTRES FILLS I FILLES

En els jocs dels nens i les nenes, els adults hi tenim un paper fonamental, atès que hem de facilitar les condicions necessàries perquè el joc es desenvolupi de manera natural i espontània. Per jugar, els nens necessiten que els adults ens mantinguem a prop i els acompanyem en els seus jocs, tot transmetent-los hàbits

d'ús i cura de les joguines o simplement observant amb aprovació la seva activitat lúdica i, és clar, divertint-nos amb ells.

Acompanyar discretament el joc dels nostres fills és un aspecte clau per evitar riscos i afavorir l'ús segur de les joguines.

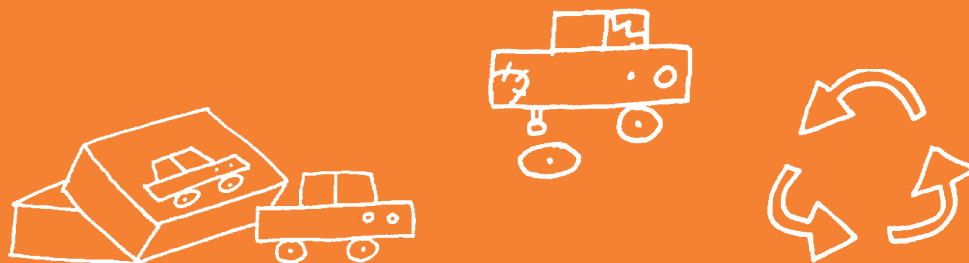
JOGUINES PER A TOTHOM

Si el nen o la nena al qual hem de comprar una joguina té alguna discapacitat, haurem d'avaluar si cal adaptar la joguina i si aquesta joguina en concret permet l'adaptació.

També hi ha joguines específiques fabricades per estimular el joc de nens i nenes amb discapacitats. Per altra banda, cal no oblidar que algunes joguines didàctiques escolars poden ser molt adequades per a aquests nens i nenes.

ADÉU A LA JOGUINA

Quan les joguines estan espatllades i no es poden recuperar, s'han de llençar. En aquest cas, cal procurar seleccionar-les pel tipus de residu i dipositar-les al contenidor que els correspongui per ser reciclades.

JOGUINES PER A CADA EDAT

Edats	Tipus de joguines	
De 0 a 6 mesos	<ul style="list-style-type: none"> • Mòbils amb penjolls • Joguines amb músiques o sons • Catifes o mantes de tela o inflables • Làmpades que reflecteixin llums, colors, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sonalls • Trapezis per al cotxet o bressol • Miralls de joguina que no es trenquin
De 6 a 12 mesos	<ul style="list-style-type: none"> • Mossegadors • Joguines amb sons, músiques i moviment • Miralls de joguina • Ninots de drap sense pèl • Pilotes amb textures • Catifes o mantes amb tactes i sons • Centres d'activitats • Saltamartins • Objectes que rodin i es desplacin: cotxes, cilindres, etc. • Joguines que flotin per a la banyera 	<ul style="list-style-type: none"> • Animals de drap grossos, suaus i sense pèl per muntar-s'hi • Balancins • Joguines senzilles per fer piles • Joguines de colors i formes geomètriques per encaixar • Construccions de peces grans de colors vius i caires roms
D'1 a 2 anys	<ul style="list-style-type: none"> • Peluixos sense pèl • Animals de drap grossos per muntar-s'hi • Objectes que rodin i es desplacin • Joguines per colpejar de fusta o plàstic • Joguines per fer piles o encadenar • Piràmide d'anelles • Pilotes • Caminadors i correpassadissos • Baldufes visuals i sonores • Balancins • Joguines per arrossegar o empènyer • Joguines per a la banyera 	<ul style="list-style-type: none"> • Estris per jugar a l'aigua i a la sorra • Tricicles sense pedals • Vehicles grossos per muntar-s'hi • Telèfons • Encaixos plans de fusta, plàstic o escuma densa • Construccions de peces grosses fàcils d'encaixar i d'apilar

Edats

Tipus de joguines

**De 2
a 3 anys**

- Peluixos i ninots de drap
- Túnel per gatejar
- Joguines per colpejar de fusta o plàstic
- Joguines per fer piles o encaixar
- Jocs per encadenar o enfilars
- Utensilis per jugar a l'aigua i a la sorra
- Gronxadors i tobogans
- Vehicles grans per muntar-s'hi
- Tricicles amb pedals
- Ninos bebè

- Joguines d'imitació de la casa i accessoris: cuina, planxa, telèfons, etc.
- Disfresses
- Vehicles i garatges d'una planta
- Puzles de sobretaula de sis a dotze peces mitjanes
- Puzles d'escuma densa per al terra
- Instruments musicals
- Lotos i dòminos amb dibuixos i fotos de la vida quotidiana
- Jocs per dibuixar i pintar

**De 3
a 5 anys**

- Calidoscòpis senzills
- Objectes i joguines per a l'aigua i la sorra
- Cistelles de bàsquet, pilotes de futbol, etc.
- Patins, i bicicletes de quatre rodes
- Patinets de dues o tres rodes
- Vehicles grans per muntar-s'hi amb pedals o motor
- Jocs de bitlles i anelles
- Ninos bebè
- Joguines d'imitació de la casa, botigues i accessoris
- Vehicles: cotxes, avions, vaixells, etc.
- Garatges de dues o tres plantes
- Trens
- Disfresses

- Teatre de titelles i titelles de guant o de tija
- Casset amb micro o sense
- Puzles de fins a 50 peces
- Encaixos de diverses peces
- Jocs per modelar
- Jocs de lotó
- Jocs de cartes de famílies
- *Loopings*
- Ordinadors infantils
- Joguines per pintar i dibuixar
- Joguines per retallar i enganxar

JOGUINES PER A CADA EDAT

Edats

Tipus de joguines

De 5 a 8 anys

- Trompitxols i baldufes de corda
- Calidoscopis
- Bicicletes, patinets i patins
- Crosses, pilotes, io-ios, etc.
- Platerets xinesos, pilotes de malabars, etc.
- Estels d'un sol comandament
- Bitlles, anelles, petanca, boles, etc.
- Cordes per saltar
- Diana de dards de ventosa
- Bàdminton, raquetes de tennis, etc.
- Ninots articulats i reproducció d'ambients

- Pistes *looping* de cotxes
- Joguines per cosir i teixir
- Mosaics plans senzills
- Puzles de 50 a 150 peces
- Arquitectures en fusta i rajoles
- Zoòtrops
- Cases i tendes índies
- Jocs de taula clàssics i d'estratègia com ara: oca, parxís, tres en ratlla, dames, escacs, etc.
- Jocs de cartes: famílies, espanyoles, etc..
- Jocs de màgia

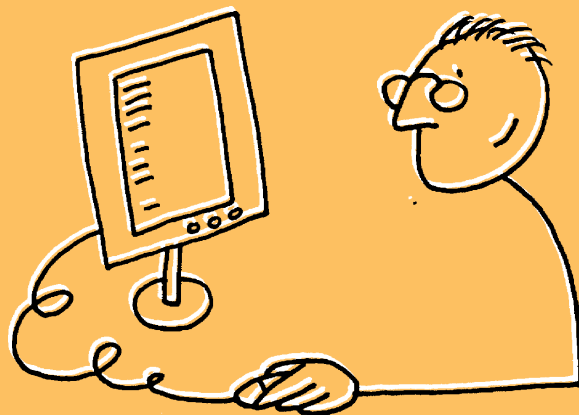
De 8 a 11 anys

- Baldufes de corda i de tija
- Bicicletes, monopatins
- Diàbolos, platerets xinesos, etc.
- Pilotes de futbol i de bàsquet
- Ninots i maniquins articulats i accessoris
- Pistes *looping* de cotxes
- Vehicles teledirigits
- Circuits *slot*
- Karaokes
- Mosaics de tipus tamgram i 3D
- Puzles de fins a 300 peces petites
- Jocs de modelisme

- Muntatges mecànics i elèctrics
- Experiments científics senzills
- Jocs de papiroflèxia
- Jocs de cartes de póquer, espanyoles, etc.
- Jocs de taula clàssics, de deducció, d'estratègia, com ara: oca, parxís, tres en ratlla, dames, escacs, etc.

Edats	Tipus de joguines	
<p>D'11 a 14 anys</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bicycletes, monopatins, etc. • Estels de doble comandament • Nines maniquins • Futbolins, ping-pongs, billars, etc. • Pintures i cavallets • Jocs de modelisme • Puzles de fins a 500 peces i 3D • Mosaics 3D • Muntatges amb moviment a partir de mecanismes o circuits elèctrics. 	<ul style="list-style-type: none"> • Muntatges d'elements que permeten reproduir experiències de caràcter científic • Circuits slot • Jocs de cartes col·leccionables • Jocs d'atzar: daus, loteries, etc. • Jocs de taula clàssics, de deducció, d'estratègia, de simulació • Jocs d'iniciació al rol

A la pàgina web: www.joguinasegura.coop podeu trobar moltes més propostes de joguines per edats.

EDUCAR EN LA SEURETAT

prevenció

No sempre es poden eliminar tots els riscos quan un nen juga o manipula una joguina.

S'ha d'educar els nens i les nenes en el risc, tot ensenyant-los a evitar o minimitzar els possibles perills. És fonamental educar-los en la prudència i la seguretat, de manera que no s'exposin a cap perill per la seva actuació i sàpiguen evitar -los si se'ls en presenten.

FACTORS DE L'ACCIDENTALITAT

Els accidents durant el joc poden ser deguts a tres factors:

▶ **La mateixa joguina**

Exemple: si una joguina de fusta es deteriora i fa estelles, el nen se les podria clavar.

▶ **El comportament del nen o la nena**

Exemple: si són molt atrevits, poden fer piruetes amb el tricicle i fer-se mal.

▶ **L'escenari de joc**

Exemple: que hi hagi prestatgeries amb joguines a la vora de la finestra és un perill afegit.

Per evitar aquests riscos, cal actuar de manera diferent en cada cas, bo i fent servir sempre el sentit comú.

CRITERIS PER PREVENIR RISCOS

- ▶ **Assegurar-nos que la joguina compleix la normativa**
Comprovar si porta el marcatge CE i és adequada a les característiques del nen que hi ha de jugar .

Exemple: per a un nen de menys de tres anys, sabem que hem de comprovar que la joguina no porti l'advertiment o el símbol de limitació 0-3, que no porti peces petites o parts que es puguin treure, etc.

- ▶ **Llegir i seguir les instruccions d'ús**
Informar de manera adequada els nens dels riscos que poden aparèixer.

Exemple: si juga amb un monopati, cal que utilitzi les proteccions necessàries: genolleres, calçat adequat, etc.

- ▶ **Revisar periòdicament l'estat de les joguines**
Retirar les joguines que mostrin senyals de deteriorament, estiguin espatllades o s'hagin trencat, ja que poden tenir puntes o trossos que punxin i, per tant, ser perilloses per al nen o nena que hi jugarà.

- ▶ **Comprovar l'espai de joc**
L'espai ha de tenir les condicions ambientals escaients per al tipus de joc que es vol fer.

Exemple: no jugar en un espai proper a les escales amb joguines de rodes i/o que es desplacin.

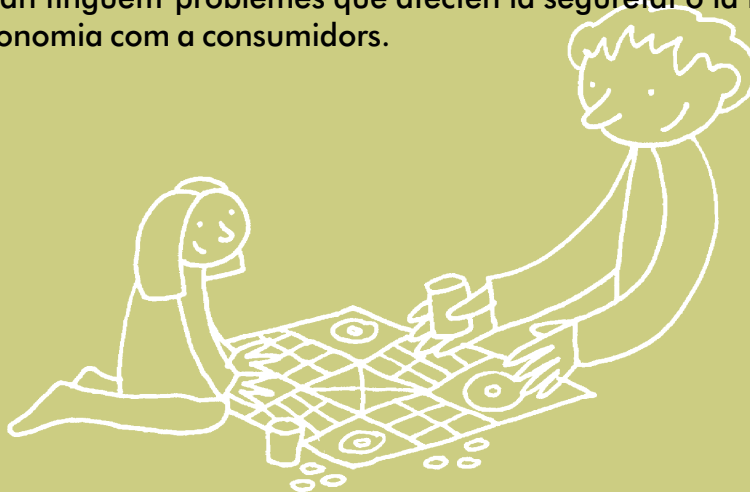

EDUCAR EN LA SEURETAT

LES CLAUS PER A LA COMPRA I L'ÚS D'UNA JOGUINA SEGURA

- ▶ **Pensar abans de comprar:** reflexionem preguntant-nos què té, què vol i què necessita.
- ▶ **Seleccionar la joguina:** tinguem en compte l'edat, els interessos i les habilitats del nen o nena.
- ▶ **Compartir les decisions:** com que no podem comprar tot el que demanen, cal dialogar i buscar la seva complicitat a l'hora de triar.
- ▶ **Contrastar la publicitat:** comentem els anuncis amb els nens i nenes per educar -los com a consumidors crítics i responsables.
- ▶ **Promoure l'ús de joguines per a tots:** els nens i nenes discapacitats necessiten joguines com tots els altres. En el seu cas, més que en cap altre, hem de tenir en compte les seves necessitats i capacitats per escollir la millor joguina i adaptar -la sense riscos.
- ▶ **Utilitzar joguines segures:** verifiquem i consultem tots els indicadors de seguretat. S'ha de contrastar la informació que tenim amb la que s'indica a l'embalatge i verificar -ne el contingut.
- ▶ **Buscar la millor relació qualitat-preu:** assegurem una bona relació qualitat-preu i que la joguina sigui atractiva, sòlida i resistent.

- ▶ **Practicar un consum sostenible:** tinguem presents els criteris de reducció de residus, la reutilització de les joguines i el reciclatge de les peces que s'hagin de llençar . El comerç just és una alternativa responsable, ètica i sostenible per comprar joguines.
- ▶ **Quan regalar joguines:** regalem joguines al llarg de tot l'any i no solament en diades assenyalades.
- ▶ **Estimular la capacitat de jugar:** juguem amb els nostres fills i filles i facilitem les condicions necessàries per tal que nens i nenes puguin jugar .
- ▶ **Ensenyar a utilitzar bé la joguina:** proporcionem als nostres fills i filles els advertiments i indicacions sobre les precaucions que cal tenir presents, com també els riscos que pot comportar l'ús o els que es poden derivar d'un ús inadequat.
- ▶ **Exercir els nostres drets com a consumidors:** reclamem quan tinguem problemes que afecten la seguretat o la nostra economia com a consumidors.

El mundo
seguro

Confederación Española
de Cooperativas
de Consumidores
y Usuarios

HISPA
COOP

Aquest programa ha estat subvencionat pel Ministeri de Sanitat i Consum - Instituto Nacional del Consumo. El contingut d'aquesta publicació és responsabilitat exclusiva de l'associació.

Edita: AM Rosa Sensat • Continguts: Equip Joguina Segura • Il·lustracions: Àlvar Farré
Imprimeix: IMGESA • D.L.: B-48.019-2003